

Arbeiða nú miðvíst við eini tilbúgvingarskipan fyri Føroyar

Tað hevur leingi verið tørvur eini tilbúgvingarskipan í Føroyum. Nú verður so arbeiðið miðvíst við at fyrireika eina slíka skipan. Arbeiðið skal vera liðugt innan tvey ár, og í løtuni er tað vertakliga ein komandi oljuleiting, sum skundar undir arbeiðið

JAN MULLER
JENS K. VANG

Hendir ein stórvanlukka í Føroyum, a sjøgví, landi ella í luftini, so finst í dag eingin verulig og skipað tilbúgving. Kortini finnast tilbúgvingarskipanir kring landið, oftani lokalt og sum eitt samstarv millum ymsar almennar stovnar so sum lögreglu, brunaumsjón, sjúkrahús, V & B, bjargingartelagini o.sfr.

Hesi seinastu árin hevur verið arbeiðið rættiliga miðvíst frá fleiri síðum at fáa eina skipaða tilbúgving fyri alt landið. M.a. hava verið venjingar í Vagum í sambandi við flogvanlukkur. Hesar venjingar voru so mikil avdúkandi - tær vísu so stórar manglar, at tað fyri einum ár síðan varð stíg tikid til at fáa skipað arbeiðið við tilbúgving.

I hesum sambandi er gjord ein verkætlan. Henda sigur m.a., at óll tæy relevantu aðalstýrni taka eina principavgerð um at fáa gjort eina tilbúgvingarætlan fyri Føroyar.

Síðani er ein arbeiðssetningur gjordur - kommissorium, sum hevur til endamáls at fáa eina tilbúgvingarskipan fyri Føroyar við tí setningi at fyrbyggja, avmarka og bota um skadar á persónar, ognir, umhvori við óhapp og vanlukkur, herundir eisini krigsførslu ella vanda fyri slíkari.

Tað er Vinnuárástýrið, sum hevur hovudsábyrgdina, men sum sjálvandi arbeiðir saman við fleiri øðrum stýrum. Í sjálvum stýrisbólkinum eru aðalstjórnarir úr Fiskimálastýrinum, Heilsuárástýrinum, Vinnuárástýrinum og Landfútin. Haraftrat kemur so helst eisini nýggja Oljumulástýrið uppi.

Síðani er ein verkætlanarbolkur, ið stýrir og samskipar arbeiðið. Formaður í bólkinum er Hákon Steingrímsson og skrivari Bogi Eliassen. I hesum bólki eru eisini umboð fyri Brunaumsjón Landsins, Landsjúkrahúsið og Føroya Landfúta umframt leiðarar í teimum trimum arbeiðsbólkunum fyri 1. katalysatorbólki, sum fevnir um land, strond og flogvøll eru Jógvan Jensen, sjúkrahús- og Regin Jespersen,

løgur, Fyri 2. katalysatorbólki, sum fevnir um skip, ferjur og bátar er Elmar Højgaard, V&B og fyri 3. katalysatorbólki, sum fevnir um fralandaávirkssemi er Alex Buxi frá Oljumála-deildini.

Undir verkætlanarbólkinum eru so teir mongu áhugabólkarin, sum aftur eru sjálv kjarnin í øllum hjálpararbeiðinum undir eini vanlukkan. (Sj talvu).

I dag er arbeiðið komið nakað aleiðis. Miðjað verður móti at hava tað heilt liðugt um tvey ár, soleiðis at avvarandi myndugleikar kunnu seta tað í verk. Málsetningarir fyri teir triggjar katalysatorbólkarar eru:

Land, strond og flogvanlukkur

Ætlanin við eini tilbúgving fyri Føroyar er m.a. tekniliga, við felags arbeiðsháttum, manngongd og fyriskipan og verða til reiðar at fyrbyggja, at eitt óhapp ikki mennir seg til eina vanlukkan og at forða fyri ella minka um skadaárinini av einari vanlukkustøðu. Tilbúgvingin umfatir at bjarga manna-

lívi, at tryggja, at árinu á umhvorið verður minst møguligt og at ambod, tól og útbúnaður ikki fer fyri skeyti og at tann figgjarglgi missurin verður minst møguligur.

Havøki

Málsetningurin við eini tilbúgving fyri Føroyar er at skipa soleiðis fyri, at eitt óhapp ikki endar við eini vanlukkan. I hesum sambandi er neyðugt at samskipa arbeiðið við verandi útgærd og vísa á neyðuga nýggja útgærd. Tilbúgvingin

skal greitt tilskila, hvør hevur leiðslu (ábyrgd). Tilbúgvingin verður gjord fyri at bjarga mannalív, at tryggja, at árinu á umhvorið verða minst møguligt, og at figgjarglgi virði ikki fara fyri skeyti - ella at figgjarglgi missurin verður minst møguligt. Tilbúgvingin verður gjord við atliti til galdandi lögur, kunngerðir og kongaligar fyriskipanir, og neyðugar broytingar í reglugerðunum.

Frilandavinna

I sambandi við at oljuidn-

aðurin skal byrja at bora eftir olju og gassi í føroyskum havøki er neyðugt við eini nationalari tilbúgving. Føroyska tilbúgvingin skal uppá ein munagóðan máta og í samspæli við tann, sum eigur rættindini og operatørin, vera starvsfólki til hjálpar, sum av medisinskum orsökum, óhappi ella vanlukkuhendingum hava tørv á hjálpi. Tilbúgving fevnir um óll tekniligt, operativt og organisatorisk tiltøk, sum forða fyri, at ein vandastøðu gerst til eina vanlukkustøðu, ella sum forðar ella minskar um skadaárinini av eini veruligari vanlukkan. Umrodda tilbúgving fevnir um fólk, umhvori og tæy figgjarglgi virði, innrætlan og skip, sum verða umfatað av oljuleggávinu.

Arbeiða miðvíst

Seinastu dagarnar hevur verið nakað av skrivning í blóðunum um tilbúgvingina og hevur niðurstøðan í hesum verið tann, at tað gongur ov seint við at fáa Føroyum eina tilbúgving. M.a. hava umboð fyri útlendsk oljufelag vist á tydingin, sum ein tilbúgving hevur fyri teirra virkseimi.

Sosialurin hitti í vikuni umboð fyri Verkætlanarbólkin, sum hevur fund javnan. Formaðurin í bólkinum, Hákon Steingrímsson, viðgongur, at teir hava ikki gjort nokk fyri at kunna

Hákon Steingrímsson í miðjuni er formaður í Verkætlanarbólkinum. Við lið hansara Bogi Eliassen frá Vinnuárástýrinum. Vm. Petur Olsen frá Brunaumsjónini

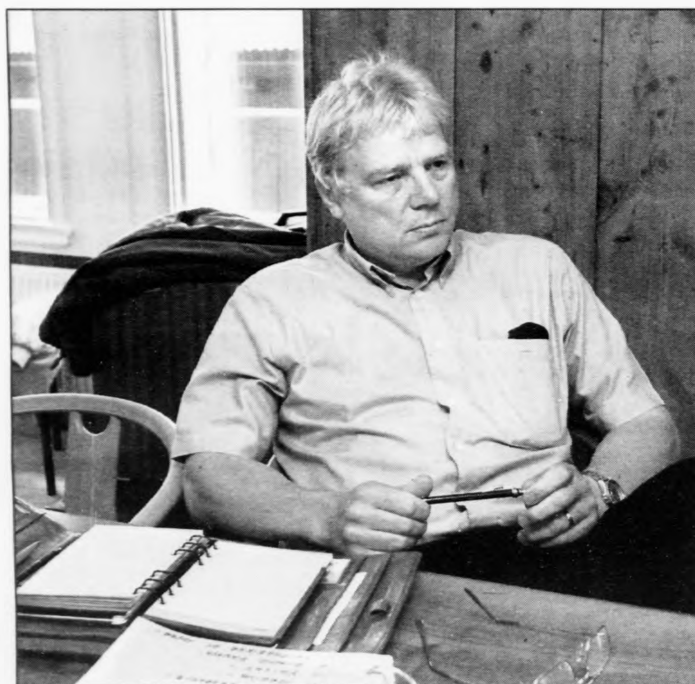
almenningin um arbeiðið, og vilja teir tí fegnir vera meira opnar í framtíðini. Ætlanin er eisini at fara undir at geva eitt blað út, sum verður sent teimum, sum á ein ella annan hátt hava tilknýti til málið.

Hann sigur, at tað hava verið gjordar fleiri royndir at fáa eina tilbúgvingarætlan upp at standa, men at hetta tianverri ikki er vorðið loftað nóg væl í landsstýrinum fyrr enn nú. Hann dylur heldur ikki fyri, at tað eru vonir til eina komandi oljuvinnu, sum líkasam hava fingið bikarið til at flóta yvir - fingið veruliga gongd á málið.

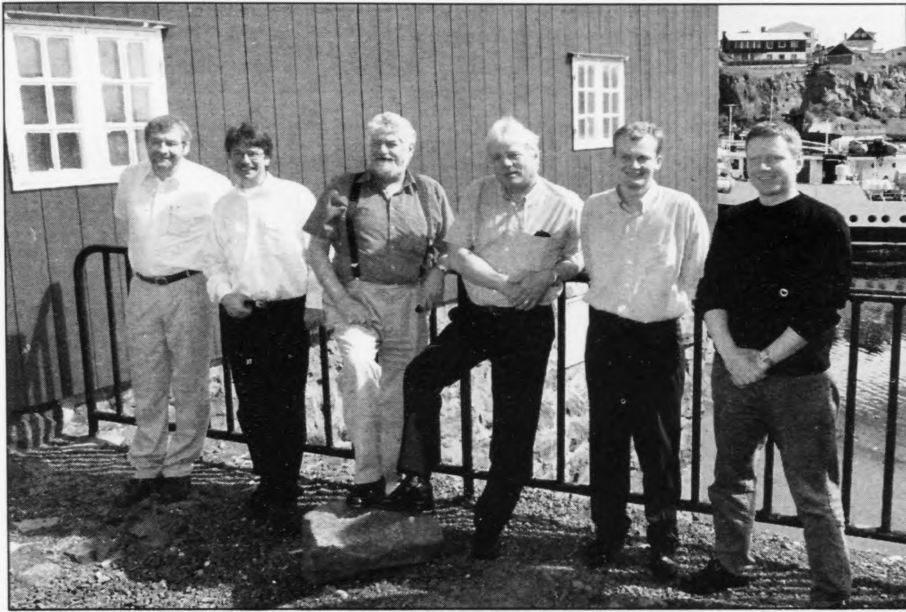
Hákon Steingrímsson heldur fyri, tað er ótrúliga umfataði at gera eina tilbúgvingarætlan fyri eitt heilt land. - Eg ivist í, um man nakra aðrastaðni hevur eina slíka skipan fyri eitt heilt land.

Hann sigur seg annars vera nøgðan við, at arbeiðið nú gongur sum tað eigur og biður áhugabólkar kring landið, sum eru vorin ótolur, um at hava tol. Tí nú hendur nakað. Tað er umleið eitt ár síðani, at farið varð í gongd og eftir ætlanini skal stýrisbólkurin hava sitt arbeiðið liðugt innan eini tvey ár.

Ferðin í teimum ymsu bólkunum er ymsk, aft eftir hvat ókið er. Tvs. at upp-gávurnar eru sera ymskar.

Regin Jespersen, sum umboðar lögregluna í tilbúgvingararbeiðinum

Verkætlanarbólkurin. Fv. Petur Olsen, Djóni Weihe, Alex Buvik, Regin Jespersen, Bogi Eliassen (skrivari) og Hákun Steingrímsson, Elmar Højgaard og Jógván Jensen resta á myndini.

Flogvøllurin og Vágoyggin eru millum tey málini, sum arbeiðt verður mest við. Men umframt flogvøllin eru tað utlitini fyri eini oljuboring við Føroyar, sum hava hægsta prioritet. Tað er rætt og slætt eitt krav fyri at byrja boring, at ein tilbúvgingarskipan er gjord. Tað er so heldur eingin forðing fyri, at oljubólkurin fær sína tilbúvging uppá plass, áðrenn restin er komin á mál. Sjálvandi er arbeiðið hjá øllum bólkunum líka týðningarmikið, og teir eru eisini tengdir at hvorum øðrum, men tað er so eitt ynski frá føroyskum myndugleikum, at oljufelögin

skulu sleppa at bora um eini tvey ár, og tí er tað eisini alneyðugt at fáa tilbúvgingina upp at standa innan ta tíð sigur Hákun Steingrímsson. Hann ger greitt, at hóast man hevur sett sær nokur mál innan fyri eitt ávíst tíðarskeið, so er talan um eitt arbeiði, ið fer at halda fram í alla framtíð. Regin Jespersen, sum umboðar Landfútan í arbeiðinum, heldur fyri, at tað í mong ár hevur verið lagt trýst á landsstýrið um at fáa eina tilbúvging og at hava eina skipan, sum veruliga virkar. -Bæði lögreglan og brunaumsjón hava roynt at

fáa landsstýrið at taka hetta upp av álvara. Nú er ljós fyri framman, og sær tað út til, at tað er helst oljan, sum hevur lagt trýst á landsstýrið og hevur fingið tað til at fara í gongd. Og tað kunnu vit so bara vera nøgdur við. Alex Buvik, sum er formaður í oljubólkunum, ivast ikki í, at arbeiðið við tilbúvgingarettlanini nokk skal bliva liðugt til tíðina, men hann metir tað vera altavgerandi fyri eina komandi oljuleiting, at tann parturin av tilbúvgingini er liðugur, áðrenn boringin byrjar um eini tvey ár. Hann vísir á, at oljufelögin mugu hava eina natio-

nala tilbúvging at fyrihalda seg til, og tí liggur stórt trýst á júst oljubólkunum at fáa arbeiðið gjørt. Nú landsins myndugleikar hava sett sær fyri at fáa oljufelög at bora her um fá ár, so verða teir eisini noyddir at stuðla arbeiðinum við eini tilbúvging, sum kann koyra parallelt. Tað er tí eisini umráðandi, at teir ymsu myndugleikarnir góðtaka, at tað verður brúkt tíð og ressursir hjá fleiri persónum til hetta arbeiðið. **Ráðgeving** Teir trýggir bólkarnir fáa eisini góðan stuðul í sínum

verða verandi her og harvið tryggja kontinuitetin.

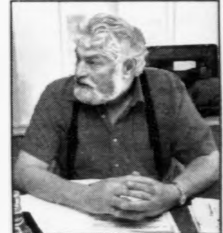
Hjálp úr Eshjörg

Í sambandi við arbeiðið at gera eina tilbúvgingarskipan fyri Føroyar hevur verið heitt á Eshjörg Brand-skole um at gera eina frágreiðing fyri bólkinn. Skúlin, sum er sera frammaliga bæði innan eldslokkning og bjarging og trygd annars, hevur kannað hvørjar útbúvgingar og harvið eisini instrukturar eru neyðugir í Føroyum. Her er ikki talan um at fara undir at byggja nakað frá botni av, tí tað finst longu mánt í Føroyum, sum er og verður partur av ein framtíðar tilbúvgingarskipan. Eisini Bereds-kapsstyrelsen í Danmark hevur verið við í ráðgevingini.

arbeiði frá fakfólki úr øðrum londum, sum fyri tað mesta koma henda vegin at leggja lag og greiða frá, hvat í dag verður lagt í tilbúvging í øðrum londum, har krøvini eru høg. Eisini kunnu fólk higani fara av landinum at fáa ráðgeving. Í ár er avsett á figgjárlógini knopp millión til arbeiðið hjá teimum ymsu bólkunum. Hákun Steingrímsson sigur, at teir fara at skjóta upp, at tað verða settir fleiri pengar og orka av til arbeiðið. Vit skulu eisini tryggja, at hetta arbeiðið kemur á mál. Eitt er at gera eina frágreiðing um nakrar niðurstøður. Eftir verður so at fáa ressursir til at seta alt hetta í verk.

Ein av persónunum í øllum hesum arbeiðinum, ið hevur eina rættliga týðningarmikla uppgávu er Petur Olsen, sum arbeiðir hjá Brunaumsjón Landsins. Hann skal m.a. koma við eini frágreiðing um, hvussu vit eru fyri at útbúgva fólk til at kunna lúka krøvini, sum ein tilbúvgingarskipan setir. Hvørjar nýggjar útbúvgingar hava við tór á, og hvørjari úterð er brúk fyri? Hann vísir á, at tað nyttar ikki bara at fáa ein instruktør heim av og á. Vit skulu heldur útbúgva okkara egnu fólk, so tey

Tað er ikki so langt síðani, at ynski vóru frammi um at fáa eina stóra trygg-ingarmiðstöð í Føroyum. Sum stóðan er í dag, so er ávíst virkseimi við Air og eisini í Klaksvík Brand-skúli hevur leiingi verið við Air, meðan tað í Klaksvík finst ein trygdarmiðstöð. Spurningurin er so, um ein framtíðar bjargingar- og trygdarmiðstöð skal liggja á einum av hesum plássum, bæðum tveimum ella onkra heilt aðrastaðni. Tá vit spyrja, hvar tað er rættast at hava eina slíka miðstöð er togn í Verkætlanarbólkunum. -Hetta er ikki nakað vit leggja okkum út í. Vit skulu bara koma við eini frágreiðing um, hvar haltar og hvat kann gerast. Men tað er ikki so avgerandi, hvar

Alex Buvik, sum stendur á odda fyri fráländabólkunum sigur tað hevur skund at fáa gjørt eina tilbúvging

ein slík stóð liggur. Bara hon ríggar - tað er tað týðningarmesta við eini frágreiðing um, hvar haltar og hvat kann gerast. Men tað er ikki so avgerandi, hvar

Helst kemur nýggja Oljumálastýrið uppi Stýrisbólkinn. Áhugapartarnir í niðasta kassanum er sjálvandi nøgvi fleiri. Her eru bert nevndir nakrir

